

KATARÍNA GILLEROVÁ

PRIVEĽA
SPOMIENOK

Vydal Slovenský spisovateľ, a. s.
Miletičova 23, 821 09 Bratislava 2
E-mail: info@slovenskyspisovatel.sk
www.slovenskyspisovatel.sk
Zodpovedný redaktor Marek Zákopčan
Tlač TBB, a. s., Banská Bystrica

Copyright © Katarína Gillerová 2021
Cover Design © Emil Křížka 2021
Slovak Edition © Slovenský spisovateľ, Ltd, 2021

ISBN 978-80-220-2364-1

*Túto knihu venujem
Evke Hricovej, Hanke Kukovej,
Miladke Štefánikovej a Slávke Bartošovej,
svojim kamarátkam z detstva,
s ktorými mám priveľa spomienok
na školské časy v Žiari nad Hronom.
Čas najkrajších dní, plných smiechu, bezstarostnosti,
prvých lások, priateľstva bez výhrad.
Sme spojené pevným putom spoločných zážitkov,
navždy zapísaných v mojom srdci.*

AUTORKA

PROTI SVOJEJ VÔLI

„Nikdy ti to nezabudnem.“

Šoférovala som sústredene, no s nepríjemným pocitom v žalúdku. V duchu som si nadávala, že som sa na niečo také dala nahovoriť. Čím sme boli bližšie k cieľu našej cesty, tým sa mi zdalo neuveriteľnejšie, že sa na tom podieľam. Že veziem Kornela k jeho vydatej milenke do Stupavy.

„Nikdy ti to nezabudnem,“ zopakoval.

Najradšej by som naňho vychrlila spršku výčítiek a výpočet všetkých zlých vlastností ženy, v náručí ktorej o chvíľu vďaka mne spočinie. Bolo by to však zbytočné, urobila som to pred hodinou uňho doma, a nepomohlo. Namiesto toho predou mnou takmer padol s úpenlivou prosbou na kolená, ale zranenia mu to nedovolili. Zopál ruky ako v modlitbe a potom sa rozplakal.

Zaskočilo ma to, nevedela som, ako sa zachovať. V rozpakoch som na neho civela, zarazená prvotným nutkaním smiať sa. Potom som si však všimla v jeho očiach slzy. Bezstarostného, milého a vždy veselého Kornela zrazu ovládlo zúfalstvo, akoby odo mňa závisel jeho život. Do pochudnutej tváre sa mu vryl smútok, vždy žiariace oči stratili iskrú a celkovo pôsobil dojmom, že ho život úplne prestal baviť.

Nedokázala som plačúcemu Kornelovi odoprieť, o čo ma žiadal. Keď mi včera písal naliehavú esemesku, aby som za ním prišla, dúfala som, že keď sa s ním porozprávam, uzná, že Silvia nie je žena preňho a nezaslúži si jeho lásku.

„Si skvelá šoférka, ide ti to dobre aj na mojom aute,“ snažil sa mi votrieť do priazne.

Ani som naňho nepozrela. „Kornel, robím to iba preto, že po Vianociach odchádzaš na liečenie,“ vyslovila som dôrazne a vzápätí mu zamračene pripomenula: „Si zbláznený do ženy, ktorá zapríčinila tvoj zdravotný stav.“

„Ona nezapríčinila, že som spadol z bicykla,“ pokrútil hlavou.

„Nezavolala pomoc, nechala ťa tam umrieť,“ odsekla som nahnevane. „Vieš si predstaviť, že by som toto urobila Kamilovi?“

„Ty nie si vydatá, nevieš sa vžiť do jej situácie,“ oponoval mi.

„To teda neviem,“ súhlasila som uštipačne. „Tebe neprekáča, že sa v posteli striedaš s jej manželom? Že patrí inému a ty si pre ňu iba skrátene dlhých, nudných chvíľ?“

„On je stále preč a ona je veľmi nešťastná,“ vyslovil, akoby sa mal rozplakať. „Najradšej by sa s ním rozviedla, ale nevie ako.“

„A vy dvaja ste spolu nesmierne šťastní!“ vyhrýkla som ironicky. „Ona hlavne nevie, ako sa rozvieť tak, aby jej zostala aj vila, aj manželove peniaze,“ sekala som nenávisťne. Stupňoval sa vo mne hnev. Spomenula som si totiž na svoju kamarátku Dadu, na jej smútok a bezradnosť, keď ju Kornel opustil. Mala som chuť vysadiť ho uprostred cesty a nechať ho tam.

Už by som bola ako Silvia.

Pre utajenie bicyklovania za milovaním v lese takmer zapríčinila jeho smrť. Ušla z miesta, kde spadol, nezavolala pomoc, a ak by ho v bezvedomí a s rozbitou hlavou neboli našli deti, už by nebol medzi živými.

Keby nešlo o Kamilovho brata, viac by som s ním kvôli Dade ani neprehovorila. Kornel sa svojou zaslepenou vášňou nedokázal odpútať od Silvie, odkedy im v prístavbe do-

mu robil elektroinštaláciu. Inštaloval aj všeličo iné, ako som potom zistila... Kamil o tom, čo sa dialo vo vile s nebesky krásnou záhradou, nič netušil.

„Tá sa o teba starať nebude, Kornel,“ prerušila som svoje úvahy.

„Ja nepotrebujem, aby sa o mňa niekto staral. Chcem sa postaviť na vlastné nohy a starať sa o ňu,“ zdôraznil.

„Na striedačku s manželom?“ zasmiala som sa. „Dada by za teba aj dýchala, ale ty si nevedel oceniť, čo v nej máš.“

Nepokojne sa zahniezdil, odvrátil hlavu a zahľadel sa von oknom. Na oblohe sa kopili tmavé mraky. Pochmúrne počasie v polovici decembra zodpovedalo mojej momentálnej nálade. Na predné sklo auta dopadlo zopár drobných, nesmelých kvapiek dažďa. Nevyzerá, že Vianoce budú zasnežené.

Pribrzdila som a odbočila doprava. Dorazili sme do Stupavy. O chvíľu sa Kornelovi zahmlí mozog, vypne sebakontrola. Prichádzali sme k domu, kde bývala žena, po ktorej tak veľmi túžil.

„Dada je úžasné dievča,“ ozval sa napokon. „Dúfam, že bude šťastná aj bezo mňa.“

To určite bude, pomyslela som si.

„Zahnem autom za roh, tam vystúpiš,“ obrátila som sa ku Kornelovi. „Zaparkujem o dve ulice ďalej na tom veľkom parkovisku. Máš hodinu,“ vyslovila som odmerane. Cítila som sa trápne, obom nám bolo jasné, čo sa medzitým udeje.

„Budem presný,“ prikývol. Vystúpil z auta, oči mu žiarili, celá tvár mu svietila očakávaním. Sklonil sa ešte dovnútra medzi otvorené dvere. „Si poklad,“ povedal.

Hľadela som za ním v spätnom zrkadle. Cestou k Silviniemu domu sa snažil zrýchliť krok, ale krívajúci a podopierajúci sa palicou vyzeral skôr smiešne. Ako v nejakej groteske.

Mne však do smiechu nebolo. Hrdlo mi zovrela ľútosť. Pred očami som stále mala toho bezprostredného a zábavného Kornela z čias, keď chodil s mojou najlepšou kamarátkou Dadou. A ja s jeho bratom Kamilom. Vo štvorici sme trávili voľné chvíle, vo štvorici sme si robili spoločné plány...

A potom som to pokašľala ako prvá, mysliac si, že ma Kamil oklamal. Pár mesiacov nato sa Kornel začal bez vysvetlenia vyhýbať Dade. Po tej nehode v lese sa k nemu vrátila a obetavo sa oňho starala v nemocnici aj doma, netušiac, že to nie je ona, po kom túži. Zistila som to úplnou náhodou... Doteraz som jej to nepovedala, vie to iba Kamil, ku ktorému som sa po roku opäť nasťahovala.

Stratený rok nášho života! Našťastie ma objavil v predajni kabeliek, kde som pracovala ako brigádnicka v snahe prísť na tajomstvo rodiny pani Mileny, majiteľky butiky. Kamilova vytrvalosť a láska prelomili vo mne ľady, usadené v krehkej vrstve sklamaní a smútku, akokoľvek som sa tomu bránila. Pretože pod ňou, oveľa hlbšie, sa ukrývala moja túžba byť s ním, uveriť mu a opäť milovať.

Dokázala som pochopiť Kornelovo pobláznenie krásnou Silviou. Nevedela som sa ale zmieriť s jeho totálnou zaslpenosťou voči jej sebeckému a falošnému. Dokedy ho bude ťahať za nos ako poskoka na skrátenie dlhej chvíle? A on to pokladá za najväčšie šťastie vo svojom živote! Bála som sa oňho, lebo jedného dňa – a nie je vôbec ďaleko – ho Silvia vymaže zo svojho života navždy. Načo jej bude krivajúci partner so zníženou schopnosťou pracovať, keď ona pre svoj životný štandard potrebuje práve takého muža, ako je ten jej. Úspešný podnikateľ s kopou peňazí, a ešte aj často odcestovaný. Čo viac si môže priať?

Ja iba predlžujem čas, keď to Kornela zasiahne priamo do srdca. Dala som sa prehovoriť jeho prosbami, zaskočiť jeho slzami a bezmocnosťou, aby som ho sem doviezla, ho-

ci s tým zúfalo nesúhlasím. Ani Kamilovi som nepovedala, kam idem. A neviem, ako sa Dade ukážem na oči.

Lútosť vo mne vystriedal pocit viny. Zradila som svoju najlepšiu kamarátku. Keby vedela, kde sa teraz nachádzam a na čo som sa podujala, asi by so mnou už neprehovorila.

Vystrela som sa na sedadle a zaklonila hlavu. Kvap, kvap. Dážď akoby váhal, dúfala som, že bude váhať ešte hodinu, aby Kornel nezmokol, kým sem dokrivká. Som jeho komplic na tajnej misii. Teraz už zrejme strháva zo Silvie šaty... A možno ho čakala iba v župane, prehodenom cez nahé telo, aby nestrácali čas... Ach, Dada, odpusť, o tejto akcii ti nikdy nepoviem... S povzdychom som si pomaly prešla dľaňami po tvári v snahe pochopiť svoje dnešné zlyhanie.

V kabelke mi zazvonil mobil. Naše myšlienky sa spojili ako už veľakrát predtým, momentálne som to ale vôbec nepotrebovala. „Ahoj, kde sa nachádzaš?“ Inokedy bežná otázka ma teraz zaskočila a prinútila klamať.

„Bola som u klienta,“ zamumlala som. „Vraciam sa do firmy.“ Zradkyňa, som zradkyňa!

„Mírka ti už volala?“ spýtala sa. „Zajtra k nej prídeš, však?“ V hlase jej znel jasný, zvonivý tón.

„Samozrejme,“ odvetila som. „Už sme dlho neboli všetky tri... Samuel berie deti k mame, konečne budeme mať čas si pokebetiť.“

„Teším sa,“ zajasala Dada. „Aj na teba, aj na Mírku. Mám pre teba novinku.“

„Akú?“ zbystrila som.

„Zajtra,“ odmietla ma.

„Toto mi nerob!“ zvolala som pobúrene. „Dozajtra nevydržím!“

Počula som, ako sa ticho smeje. „To som si mohla myslieť,“ povedala pobavene. „Tak teda stručne. Vyspala som sa s Ivanom.“

Odtiahla som hlavu od mobilu, akoby ma uštipol. „Kto je Ivan?!“

Zhlboka sa nadýchla. „Akože kto? Veď som ti o ňom hovorila,“ pripomenula mi vyčítavo. „Bol naším klientom, Matúš riešil obchodný spor jeho firmy...“

„Ty si sa vyspala s Matúšovým klientom?“ vyslovila som neveriaco. Matúš, mladý právnik, bol jej šéfom vo firme, kde bola nadmieru spokojná.

Dada sa bezstarostne zasmiala. „Bol, už nie je.“

Stále som nechápala. Veď sa s ním ani nestretávala, nechodila na rande... „Kedy si sa s ním dala dokopy?“ vyzvedala som. „O niekom si hovorila, o nejakom klientovi, čo chodieval do tvojej kancelárie, hľadal zámienky, aby si mu stále niečo fotila na kopírke...“ spomínala som si.

„Veď som ti hovorila, že mi nadbiehal, pozýval ma na večeru...“

„Tebe nadbieha každý druhý!“ Kamkoľvek vošla, svojím šarmom naplnila celú miestnosť. Oči jej svietili v peknej tvári, pohybovala sa ladne, vedomá si svojej štíhlej postavy. Sebavedomie jej nechýbalo, nebola však povýšená, naopak, bola srdečná, vždy ochotná pomôcť. Nemala oslňujúcu, ale chladnú krásu Silvie, ktorá však zas nikdy nepôsobila milo a bezprostredne ako Dada.

„Toto je prvý odvtedy...“ zarazila sa, „... odvtedy, čo som sa rozišla s Kornelom. Veď vieš, každého som odmietala, a zrazu sú tu dvaja...“

„Akí dvaja?“ nechápala som.

„Haha, zajtra, už ti nič nepoviem!“

„Počkaj, počkaj!“ odmietla som ukončiť rozhovor. „Veď si s ním, akože s nejakým Ivanom,“ zdôraznila som ironicky, „nemala jedno jediné rande, pokiaľ viem...“

Zase som počula jej tichý, pobavený smiech. „Ako sa to vezme,“ vysvetľovala. „Občas ma čakal po pracovnom čase

a odviezol ma domov. Veľa sme sa spolu rozprávali, je zábavný, všímavý, zniesol by mi aj modré z neba...”

„Vie o tom Matúš?“ vyhrkla som.

Hlas jej okamžite zväžnel. „Čo s tým má Matúš?“ odvrkla. „Je moja vec, čo robím vo voľnom čase.“

Zneistela som. „No... Predtým sa mi zdalo, že...”

„Nič sa ti nemohlo zdať,“ protirečila mi. „Matúš je môj kolega. Spolupracuje sa nám veľmi dobre, to je všetko. Nevie, čo si tým chcela naznačiť...”

„Keď nevieš, prečo sa tak rázne ohradzuješ proti tomu, čo vlastne nevieš?“ Tentoraz som sa zasmiala ja. „A kto je ten druhý?“

„Romi, si taká zvedavá, že onedlho budeš vyzerať oveľa staršia než Mirkina svokra,“ bavila sa na mne. „Zajtra u Mirky sa všetko dozvieš, veď si moja najlepšia kamarátka, komu inému by som to mala povedať?“

Vypla som mobil a zamyslene ho položila na vedľajšie sedadlo. Najlepšia kamarátka! Sedím tu a čakám na človeka, ktorý jej v živote spôsobil najväčšie sklamanie. Nikdy sa nesmiem Dade priznať, čo som urobila. Aj keď sa zdá, že sa z toho konečne dostala. Ivan... a kto ešte? A prečo dvaja?!

Usadilo sa vo mne sklamanie. Domnievala som sa, že sa s Matúšom, právnikom z ich firmy, začínali zblížovať. Azda sa mi to iba zdalo? Jeho pohľady, vyhľadávanie jej spoločnosti, zapájanie ju do svojich prípadov... a zrazu nič?

Pozrela som na hodinky. Do Kornelovho návratu ostáva dvadsať minút. Rozhodla som sa zavolať Mirke. Telefón vyzváňal dosť dlho, Mirka to však nebrala.

Zvláštne, pomyslela som si. Predtým, než som šla ku Kornelovi, som sa u nej zastavila. Šla som náhodou okolo a chcela som sa s ňou poradiť, čo mám zajtra priniesť, a... zamýšľala som sa jej zdôveriť, že sa ho chystám odviezť k Silvii. Chcela som poznať jej názor, dúfala som, že ma neodsúdi

a trochu upokojí, že Dadu veľmi nezárdzam, keď sa nestretávajú už dlhší čas.

Darmo som klopala a zvonila, nebola doma. Delila sa o dom s rodičmi, ktorí obývali samostatnú časť s vlastným vchodom. Odkedy odišla s deťmi od svojho muža Samuela, veľa sa zmenilo. Po čase sa zmierili, Samuel sa k nim nastáhoval a aj svokra si uvedomila, že v Mirke má tú najlepšiu nevestu. Súhlasila s predajom rodičovského domu a rozdelením peňazí. Ich príbeh sa skončil ako v rozprávke, všetko zlé sa obrátilo na dobré a teraz by mali žiť šťastne, až kým neumrú.

Už som odchádzala, keď som vedľa u rodičov začula detský smiech. Tak tam sú, potešila som sa. Po zazvonení však vyšla von iba Mirkina mama.

„Mirka išla zaniest nejaké podklady kolegyni,“ informovala ma. „Deti sú u mňa, mala by sa vrátiť každú chvíľu, vlastne tu už mala byť,“ zatvárala sa neisto. „Samuel tiež, vracia sa zo služobnej cesty.“

Keďže som nemala veľa času, nechala som Mirku pozdravovať a vybrala sa za Kornelom.

Opäť som pozrela na hodinky. Zobrala som do ruky mobil a znova sa pokúsila zavolať Mirke. Telefón dlho vyzváňal, ale stále nedvíhala. S povzdychom som si oprela hlavu o sedadlo. Neschádzali mi z nej myšlienky na Dadu.

Kedysi žiarlila na Mirku a na každého, kto sa mihol okolo mňa. Niesla s neľúbosťou, keď som občas strávila víkend s Mirkou v jej podnájme, veľkom dome, ktorý rekonštruoval syn majiteľky Samuel. Pôvodný plán znel, že z jej nájomného bude splácať rekonštrukciu, no príťažlivosť medzi nimi tieto plány úplne zmenila. Na zlosť Mirkinej svokry. A trochu na prekvapenie Mirky. Otehotnela po prvom milovaní, aj keby chcela, už nemohla zo vzťahu vycúvať. Ostala zaskočená, tehotenstvo zhatilo všetky jej cestovateľské plány.

„Niekedy pochybujem či som neurobila chybu, keď som Samuelovi otvorila dvere a pustila ho do svojej izby,“ priznala sa mi po čase. „Mala som počkať...“

Pretože plynutím času sa situácia so svokrou stále zhoršovala.

Svoju nechuť k Mirke aj po narodení dvoch vnúčatiek dávala najavo veľmi nepríjemne. Nevestu kritizovala pri každej návšteve, deti napomínala, až pred ňou utekali. Keď jedného dňa začala vykrikovať, že žije v jej dome a nič doň nepriniesla, Mirka zbalila seba aj deti a odsťahovala sa k svojim rodičom.

Myšlienkami som sa preniesla do obdobia, keď sme boli všetky tri šťastné a, paradoxne, spojené práve s tým domom. Ja som sa v ňom zoznámila s Kamilom a Dada s jeho bratom Kornelom. My sme si cestu k sebe našli opäť, Dada s Kornelom si ju hľadali dlho, no bezúspešne.

Strašne som bola zvedavá na muža, ktorý Dadu očaril po Kornelovi. Veď sa s ním poznala veľmi krátko... nezdalo sa mi to. Rozhovory v aute... a potom skok do postele? Vôbec sa to na Dadu nepodobalo, nikdy nebola povrchná, nezbieerala trofeje, nevrhala sa do vzťahu bezhlavo, skôr sa držala v úzadí. Ani Kornel si ju nezískal hneď, spočiatku ho brala ako kamaráta, opatrne ho spoznávajúc zopár mesiacov.

Skontrolovala som na mobile, koľko je hodín, a v tej chvíli zazvonil. Na displeji blikalo Kamilovo číslo. Teraz nie! pomyslela som si zúfalo. Musela som však hovor vziať, one-dlho budem šoférovať a keby som sa nehlásila, Kamil by mal o mňa obavy.

„Kde sa nachádza moja Rusalka?“

„Všade možné, vybavujem,“ vykrúcala som sa. „A ty kadiaľ pobehuješ?“ odvrátila som hneď od seba pozornosť.

„Bol som skontrolovať práce v Bernolákove. Toho nového, čo som prijal do partie pred mesiacom, som poslal preč.“

Nemôžem si dovoliť spolupracovať s lajdákom, chlapi museli po ňom prerábať, neviem, či dodržíme termín,“ odvetil ustarostene.

„Dobre si urobil,“ súhlasila som s ním. „Ešte aj po večeroch si hasil kvôli nemu problémy...“

„Nerozmyslíš si dnešok?“ zmenil tému. Bol znechutený z ľudí, ktorí k svojej práci pristupovali ľahkovážne. Voľný čas chcel venovať našim spoločným chvíľam, nie nepríjemným telefonátom od kolegov.

„Netešíš sa z nadobudnutej slobody? Bude to iba jeden večer,“ doberala som si ho.

„Neteším,“ vyhrkol. „Bez teba ma to doma nebaví.“

Ticho som sa zasmiala. „Ak mi túto vetu povieš aj o dva desať rokov, budem šťastná manželka,“ zdôraznila som.

„To by si sa musela najprv za mňa vydať,“ vyslovil s mierou výčitkou.

„Všetko má svoj čas,“ vložila som nehu do svojich slov. Nepáčilo sa mu, že som odsúvala túto tému. Znovu som sa však k nemu nasťahovala len nedávno. V mojom živote sa v poslednom čase udialo toľko zmien, že som sa cítila trochu zmätene a neisto, potrebovala som sa vyrovnáť s novou situáciou. To sa týkalo Kamila, ale hlavne mňa samej.

„Vzdávam sa,“ povzdychol si. „Zajtra ideme spolu k Mirke?“

„Spolu nie,“ upozornila som ho. „Ja k nej idem s Dadou, už sme sa dávno nestretli iba tak, my tri... Samuel berie deti k svojej mame, budeme mať chvíľu času iba pre seba. Ty a Samuel prídete o piatej a odtiaľ už...“

„... odtiaľ už odídeme domov spolu,“ doplnil ma rýchlo. „Rusalka rozbehaná,“ dodal jemne.

Spoza rohu vyšiel Kornel a krívajúc mieril k autu.

„Pozdravuj vašich aj Adama, večer ti zavolám,“ prisľúbil Kamil.

Bol najvyšší čas skončiť. „Pozdravím,“ prikývla som

s očami upretými na Kornelovu blížiacu sa postavu. „A ty si večer oddýchni, neber pracovné telefonáty.“ Bolo toho naňho priveľa. Ako mu mám povedať, že potajomky vozím jeho brata za vydatou milenkou?

Kornel dokrivil k autu a otvoril dvere. „Už som tu,“ opatrne sa vsunul na sedadlo spolujazdca. „Nebolo ti dlho?“ obrátil sa na mňa so starostlivým pohľadom. „Ani nevieš, aký som ti vďačný za všetko, čo pre mňa robíš.“

Už som naňho nedokázala hádzať výčitky, odzbrojil ma svojou objímajúcou vďačnosťou, ktorú by som najradšej ani neprijala. Pôsobil tak neskutočne spokojne, šťastne... Ustarostený, smutný výraz z jeho tváre sa stratil. Celé dni sa umáral kvôli Silvii, zranená noha mu bránila v šoférovaní a on túžil po nej celé mesiace, márne, bezútešne. Dokonca aj vtedy, keď Dada za ním chodila do nemocnice každý deň, pomáhala mu v rehabilitácii, umývala ho, zbožňovala, robila mu spoločnosť. Nikto z nás nič netušil, až kým som na to neprišla úplnou náhodou.

„Volal mi Kamil,“ ozvala som po chvíli, keď sme sa dostali za Stupavu. „Nemôžem mu dlho zatajovať, že som ťa sem viezla.“

„Nemusíš nič tajiť,“ vyslovil bezstarostne. „Je mi úplne jedno, či to Kamil vie alebo nie.“

Rozjasnený úsmev a blaženosť, vyžarujúce z celej jeho bytosti, by zaplnili aj interiér kamiónu, nielen auta, v ktorom sme sa viezli. Mala som dojem, že z jeho jasavej radosti popraskajú okná, návšteva sa očividne nadmieru vydarila. Videla som na ňom, ako rád by o Silvii vyspevoval nadšené ódy, bol však voči mne aspoň natoľko ohľaduplný, že to neurobil. Určite tušil, že by som ho rýchlo zarazila nejakou poznámkou o Dade.

Cesta ubehla rýchlo, dozvedela som sa niekoľko faktov zo Silviinho života, hoci som o to nestála. Po príchode do Brati-

slavy som zastala na parkovisku čo najbližšie pri dome Kornelových rodičov na Mlynských Nivách, kde býval počas svojho zotavovania. Zamkla som auto a odovzdala mu kľúče.

„Uvidíme sa cez vianočné sviatky,“ vrúcne ma objal. „Som rád, že prídete na Štedrý večer. Kamil sa dohodol s našimi, je to od vás milé.“

Odtiahla som sa. „Na Štedrý večer?“ spýtala som sa zarazene. „Nič o tom neviem. Možno k nám príde Adam, prvé Vianoce s nami...“

„Nenechávajte ma s našimi samého,“ uprel na mňa prosebný pohľad. „Na Vianoce sa vždy odviažu, pospomínajú tridsať rokov dozadu, milo, ako dva hladné krokodíly, hádky pri stromčeku, so stuhami, slávnostne zabalené, pravá vianočná nálada...“

„A toto mi pripravuje Kamil?“ nechápala som. „Tichá noc, svätá noc?“

Kornel sa rozosmial na celé kolo. „Tichá určite nie!“ zvolal. „Každý rok môžeš s našimi prežiť nezabudnuteľné Vianoce, ver mi,“ tváril sa pobavene.

„V poslednom čase sa to už predsa zlepšilo,“ vyslovila som s nádejou. „Odkedy si sa k rodičom prisťahoval... nie?“

Kornel sa pomaly blížil k domu. „Súhlasím,“ prikývol. „Snažia sa. Práve preto sa obávam Vianoc. Dlho to držia v sebe a potom to prepukne. Všetko by malo byť dokonalé, aj jedlo, aj nálada, aj darčeky, ale nikdy nie sú.“

So znepokojeným výrazom som zastala pred vchodom. „Neviem, ako to povedať našim... Kamil sa mal so mnou poradiť predtým, než niečo sľúbil.“ Nervózne som si zahryzla do pery.

„Zachráňte ma,“ vyslovil prosebne.

„Z krokodílej farmy?“

Radšej by som ho zachraňovala zo Silviinej pavučiny, v ktorej uviazol. Lepkavej, slizkej, nemravnej.

Zamierila som domov. Ťažké mračná vyzerali hrozivo. Pridala som do kroku, prvé kvapky ma však zastihli skôr, než som dobehla ku vchodu. Namiesto veselých snehových vločiek uprostred decembra sme tu mali sivé, pochmúrne počasie.

Po príchode k rodičom som v predsieni pri striasaní kvapiek z vlasov počula z obývačky živú vravu. Aj neznámy dievčenský hlas. Nieкто prišiel s Adamom? Zvedavo som sa započúvala do rozhovoru, vyzúvajúc si zimné čižmičky. Očakávala som, že Adamovi, môjmu stratenému a opäť nájdenému bratovi, poukazujem všetko, čo ma od detstva sprevádzalo. Moje dvojča malo byť pri tom všetkom, hrať sa s tými istými hračkami, spať v tej istej izbe, ľubiť tých istých, vlastných rodičov. Namiesto toho si ho privlastnila cudzia žena a dvadsaťosem rokov predstierala, že je jeho matkou.

„Romanka, konečne si prišla!“ zvolala mama na prahu obývačky. „Predstav si, vyzerá to, že Adam možno strávi Vianoce u nás,“ objala ma na privítanie.

„Romanko nám to práve povedal,“ oznamoval mi otec, používajúc meno, s ktorým brat nevyrastal.

Prebehla som zrakom po rodičoch. Mali by sa zjednotiť, všetci by sme sa mali dohodnúť, že bude pre nás Adam, to meno dostal po odchode z pôrodnice s cudzou ženou. Otec však nástojčivo používal meno Romanko. Chápala som to veľmi dobre, pretože tak, ako si myslel, že krátko po narodení pochováva svojho syna Romanka, teraz potreboval vtedajšiu traumou zo seba striasť, vzkriesiť ho, zosobniť, zacieliť hlbokú ranu vo svojom srdci, potlačiť chmúrne, bolestné myšlienky do úzadia a preformovať ich do pocitu radosti. Zatiaľ sa mu to veľmi nedarilo.

Vedľa Adama sa objavilo dievča. Hneď som si všimla, ako sa k nemu pritislo.

„To je Dáška, Adamova kamarátka,“ predstavila mi ju mama s úsmevom. Na otcovej tvári úsmev chýbal.

Mama žiarila od chvíle, keď sme našli Adama, akoby sa jeho prítomnosťou rozplynuli všetky jej smútky a depresie. Jej duša, roky blúdiaca v neznámych krajinách skľučujúcich pocitov, konečne splynula so synovou a našla dávno stratený pokoj.

Otec však po tom, ako mame celé roky poskytoval trepezlivú oporu, zrazu nenachádzal v sebe silu zmieriť sa dodatočne so situáciou, ktorá nám Adama zobrala. Akoby si neustále vyčítal, čo sa stalo, vracal sa do minulosti a hľadal spôsob, ako sa dalo výmene detí predísť.

Pozrela som na Adama. Dúfala som, že dnes sa spolu vrátíme do môjho detstva a on sa stane jeho súčasťou.

Namiesto toho so sebou dovedol cudzie dievča, ktoré s nami nemalo nič spoločné.

NEPOZVANÝ HOSTĽ

Mamin jablkový koláč so škoricom sa mi rozplýval v ústach ako pohladenie, trochu odbúraval trpkú chuť sklamaní. Popíjala som pritom kávu a mlčky sledovala rozhovor ostatných.

„Takýto výborný som v živote nejedla,“ chválila Dáška koláč s plnými ústami. Neostýchala sa, jedla už tretí. Sedela prilepená na Adamovi, cítila sa ako doma, bezprostredná, akoby nás poznala odjakživa.

Bola nižšej postavy, oblečená v priliehavých legínach a dlhom vlnenom svetri, vyfahanom dlhoročným nosením. Vytušila som, že jej finančná situácia zrejme nie je potešujúca, veselá povaha a sebavedomé správanie však tejto skutočnosti vôbec nezodpovedali. Hnedé polodlhé vlasy jej

splývali pozdĺž tváre, pôsobili neupravené a mdlé, na rozdiel od ich majiteľky. Tvár s plnými lícami jej často rozjasnil široký úsmev, veľakrát smerujúci k Adamovi. Asi to sa mu na nej páči, pomyslela som si.

„Som rada, že ti chutí,“ potešila sa mama. „A Adamovi tiež,“ dodala, premeriavajúc si ho nežným pohľadom.

„Romankovi chutil aj ten makový, čo si piekla minule,“ nenápadne ju opravil otec.

„Neviem si zvyknúť na jeho nové meno,“ zamumlala Dáška pri prežúvaní. „Raz ho voláte Adam, inokedy Romanko.“

„Narodili sa nám dvojčatá, Romanka a Romanko,“ trval na pôvodnom mene otec.

„Ale nikdy sa tak nevolal,“ oponovala Dáška. Tým si otcove sympatie nezískala. Momentálne nevyzeral, že by sa to v budúcnosti zmenilo.

„Je to náš Adam, v občianskom preukaze už má aj druhé meno,“ zatvárala sa mama spokojne. „Doplnil si ho. Adam Roman,“ usmievala sa.

„Čo si myslíš ty, Romana?“ položila mi Dáška priamu otázku. Ako starej kamarátke. Viedla konverzáciu ako doma.

„Nechám to na Adama,“ odvetila som. „Nech sa rozhodne sám.“ Uvedomila som si, že som brata postavila medzi mamu a otca, medzi ich názory na jeho meno. „Myslím, že meno nie je podstatné,“ doložila som. „Teším sa, že môžeme byť spolu častejšie.“ Pozerala som naňho, Dáške to nepatrilo. Mal nám dopriať viac času, aby sme sa spoznali iba my, najbližšia rodina. S Dáškou sa to stávalo komplikovanejšim.

„Romanka pre teba pripravila tie albumy z detstva,“ oznámila mama Adamovi.

„Rada si prezerám staré fotky,“ ozvala sa Dáška potešene. „Ja takmer žiadne nemám.“

Všetky oči sa upreli na ňu. „Ako to?“ začudovala sa mama.